

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Ковельська міська територіальна громада Волинська область

Частина 1

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	5
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	6
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	6
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	7
<i>Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	8
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	10
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	11

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи
МТГ — міська територіальна громада
НПА — нормативно-правовий акт
ОМС — органи місцевого самоврядування
АТО — антитерористична операція
ООС — операція Об'єднаних сил

Вступ

Регіональна команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізаційні Суппорт Сервіси”» у Волинській області у межах проекту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно із Радою з питань ВПО провели моніторингове дослідження місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.

Мета даного моніторингового дослідження — аналіз місцевих програм і політик у сфері захисту прав та інтересів ВПО, виявлення недоліків таких програм, а також аналіз місцевих нормативно-правових актів, спрямованих на соціальний захист ВПО, зокрема дотримання їхніх прав і законних інтересів, адаптацію та інтеграцію.

Кінцевим результатом моніторингового дослідження є визначення потреб у внесенні змін до місцевих цільових програм та інших НПА, напрацювання відповідних рекомендацій для місцевих органів виконавчої влади та ОМС щодо можливих шляхів усунення недоліків. Це сприятиме підвищенню якості надання соціальної підтримки ВПО у Ковельській МТГ.

Адміністративний центр громади — місто Ковель — розташоване на берегах річки Турія, в географічному центрі Волині, за 70 км від обласного центру (Луцьк), за 65 км від автопереходу «Ягодин — Дорогуськ» (на кордоні з Республікою Польща), за 69 км від автопереходу «Доманове» (на кордоні з Республікою Білорусь).

Ковель — один з найбільших залізничних вузлів на заході країни, який має вагомое стратегічне значення для України, з'єднуючи її з багатьма європейськими країнами. Від Ковеля розходяться залізничні шляхи у шість напрямків: до Сарн (на Київ), до Ківерців (на Луцьк та Рівне), до Володимира (на Львів), до Холма (на Варшаву та Берлін), до Бреста та Камінь-Каширського. Крім того, через Ковель проходять кілька автошляхів загальноєвропейського,

національного та регіонального значення. Зокрема, автошлях Е373 (в межах України — М07).

Станом на 01.01.2022 загальна кількість населення Ковельської МТГ — 72 820 людей, зокрема міське населення — 67 575 людей, сільське — 5245 людей. Площа громади — 316,7 км². Відстань від Ковеля до Луцька: залізницею — 84 км, шосейними дорогами — 70 км.

Після початку повномасштабної війни Російської Федерації проти України у Ковельській МТГ суттєво зросла кількість ВПО. Громада активно зустрічала переселенців, багато з яких залишилися проживати тут, оскільки умови для адаптації та інтеграції сприятливі. Станом на 19.03.2024 у Ковельській МТГ зареєстровані 4222 ВПО, зокрема 1143 дитини, 2286 людей працездатного віку, 554 людини пенсійного віку, 165 людей з інвалідністю.

Систему органів соціального захисту у громаді представляє Управління соціальної та ветеранської політики виконавчого комітету Ковельської міської ради. На території громади у вільному доступі для ВПО функціонують Ковельський міський центр соціальних служб, Територіальний центр соціального обслуговування, Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю, Центр зайнятості.

Відповідно до Розпорядження Ковельського міського голови від 25.11.2022 № 164-ро «Про внесення змін до штатного розпису Управління соціального захисту населення», створено Відділ у справах внутрішньо переміщених осіб. Серед його завдань — взяття на облік ВПО (відповідно до Постанови КМУ від 01.10.2014 № 509). ВПО, які перебувають на обліку, спеціалісти Відділу призначають допомогу на проживання (відповідно до Порядку надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, затвердженого Постановою КМУ від 20.03.2022 № 332). Так, у 2022 році допомогу на проживання ВПО призначено на суму 71 700 000 грн, у 2023-му — на суму 72 700 000 грн, за два місяці 2024 року — на суму 10 400 000 грн. Крім того, Відділ у справах внутрішньо переміщених осіб здійснює видачу довідок ВПО.

З метою забезпечення гуманітарною допомогою евакуйованих людей було створено тимчасові благодійні пункти видачі гуманітарної допомоги (продукти харчування, засоби гігієни, одяг тощо) на вул. Незалежності, 100 у приміщенні Палацу учнівської молоді, а також на вул. Степана Бандери, 18. Видачу гуманітарної допомоги здійснюють і Товариство Червоного Хреста, благодійні організації та релігійні громади.

Керуючись законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», а також Стратегією державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року (затверджена Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312-р),

з метою створення сприятливих умов для адаптації та інтеграції ВПО у громаді, Розпорядженням міського голови від 28.08.2023 № 241-р створено Раду з питань ВПО Ковельської територіальної громади. Вона розглядає питання, що мають важливе суспільне значення і належать до сфери захисту прав ВПО.

Основними завданнями Ради з питань ВПО, зокрема, є:

- Вивчення стану виконання законів та інших НПА у сфері захисту прав та інтересів ВПО, подання пропозицій з метою забезпечення їх реалізації.
- Подання пропозицій щодо ухвалення нових і внесення змін до чинних НПА у сфері захисту прав та інтересів ВПО.
- Проведення моніторингу стану виконання місцевими органами виконавчої влади повноважень у сфері забезпечення і захисту прав та інтересів ВПО.

Ковельська МТГ повною мірою забезпечена закладами освіти дошкільного і шкільного рівнів. Тут функціонують 18 дошкільних закладів освіти, а також 20 закладів загальної середньої освіти (11 ліцеїв, 2 заклади загальної середньої освіти I–III ступенів, 2 заклади загальної середньої освіти I–II ступенів, 2 гімназії та 3 початкові школи).

У 2023–2024 навчальному році інклюзивним навчанням у закладах дошкільної освіти було охоплено 64 дитини (10 закладів). У закладах загальної середньої освіти інклюзивним навчанням було охоплено 86 дітей (14 закладів), індивідуальним навчанням (педагогічний патронаж) — 56 дітей, з них 13 дітей відвідують малокомплектні класи (2 заклади) і 43 дитини мають медичні показання для організації даної форми навчання, у 10–12 вечірніх класах ліцею «Оберіг» навчаються 120 учнів (3 класи). Позашкільна освіта налічує 130 гуртків, у яких займаються 2043 дитини.

Відповідно до ст. 26, ст. 27, ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ОМС та органи виконавчої влади можуть розробляти і затверджувати місцеві цільові програми, спрямовані на розв'язання найактуальніших проблем територіальної громади, зокрема на підтримку і посилення соціального захисту окремих категорій громадян.

Отже, впровадження цільових програм є одним з дієвих механізмів вирішення питань у сфері соціального захисту населення, зокрема ВПО, на місцевому рівні, які затверджують ОМС в межах своєї діяльності.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм та політик у сфері соціального захисту ВПО Ковельської територіальної громади, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні та подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг Ковельської МТГ, а також забезпечення справедливого, інклюзивного та з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Програми та політики, а також система заходів, спрямованих на надання підтримки, захисту та соціальної адаптації ВПО у Ковельській територіальній громаді.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми соціальної підтримки і захисту населення, програми підтримки ВПО.
- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Інші регіональні акти і документи (та проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів чи підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Аналіз різних програм соціального захисту, що спрямовані на ВПО, з оцінкою їхньої ефективності та результативності.

- Вивчення доступності та якості різних видів послуг, які надаються ВПО (житло, медична допомога, освіта, працевлаштування тощо).
- Оцінка рівня доступності інформації про програми і політики соціального захисту ВПО.
- Визначення проблем і недоліків у програмах та політиках соціального захисту, пропозиція конкретних заходів для їх вдосконалення.

Методи дослідження

- Детальний аналіз інформації, доступної на офіційних сайтах Ковельської громади.
- Подання офіційних запитів до відповідних установ з метою отримання додаткових даних, необхідних для дослідження.
- Оброблення та аналіз зібраної інформації з метою ідентифікації ключових аспектів, проблем, прогалин у програмах і політиках соціального захисту ВПО.
- Організація зустрічей та телефонних дзвінків з представниками органів влади та інституцій соціального захисту для верифікації проаналізованих даних, отримання додаткових роз'яснень.
- Підготовка рекомендацій, спрямованих на покращення наявних програм і політик у сфері соціального захисту ВПО.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

У межах моніторингового дослідження місцевих політик і програм Ковельської МТГ було проведено аналіз інформації, доступної на [офіційному сайті](#) Ковельської міської ради. Встановлено, що на цьому сайті наявна інформація щодо соціального захисту (його органів, структури, повноважень). У підрозділі «Соціальний захист» є окрема вкладка «Внутрішньо переміщеним особам».

На сайті розміщена [інформація](#) про права та обов'язки ВПО, про оформлення державних допог, пільг, субсидій, пенсій, отримання матеріальної допомоги, психосоціальної підтримки тощо. У розділі «Влада / Міська рада» наявна [інформація](#) щодо соціальних програм, НПА, які надають додаткові гарантії та пільги населенню, зокрема ВПО. Розміщені всі тексти відповідних програм та НПА з можливістю завантажити їх. Ці дані структуровані, їх легко знайти.

Інтерфейс сайту громади легкий для розуміння, зручний та доступний. Користувачі можуть швидко знайти потрібну інформацію, зокрема щодо захисту прав і гарантій ВПО.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)
Волинська обл., Ковельська МТГ	Ковельська міська рада kowelrada.gov.ua	Так	Так	Ні	Так	Ні	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

Програма економічного і соціального розвитку Ковельської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 21.12.2023 № 44/29).

Головна мета Програми — створення умов у період воєнного стану та після його завершення або скасування для економічного зростання і вдосконалення механізмів управління розвитком Ковельської МТГ на засадах інноваційно-інвестиційної активності, відкритості та прозорості, належного функціонування комунальної інфраструктури, високого рівня надання адміністративних і соціальних послуг, комфортного середовища для самореалізації та дозвілля жителів громади.

Програма об'єднує комплекс заходів, спрямованих на реалізацію визначених пріоритетів, що створюють основу для підвищення конкурентоспроможності громади і покращення добробуту населення.

Програма соціальної підтримки сімей загиблих військовослужбовців, поранених і зниклих безвісти осіб, які брали участь в АТО, ООС та захисті Батьківщини від збройної агресії Російської Федерації проти України, на 2022–2024 роки (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 28.07.2022 № 24/4).

Мета Програми: вирішення невідкладних питань організаційного, матеріально-технічного, медичного та соціально-побутового обслуговування людей, що зареєстровані та проживають на території Ковельської громади і потребують соціальної допомоги, координації дій органів виконавчої влади, громадських організацій, благодійних фондів, діяльність яких має соціальну спрямованість.

Завдання Програми: підвищення рівня соціального захисту учасниць та учасників АТО, ООС і військовослужбовців/вців, які брали безпосередню участь у збройному конфлікті внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України та членів їхніх сімей, сімей загиблих (померлих) і зниклих безвісти людей під час вказаних операцій і конфліктів, підтримання їхнього морально-психологічного стану, сприяння адаптації та інтеграції у суспільство.

Програма соціального захисту окремих категорій мешканців Ковельської міської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 21.12.2023 № 44/9).

Мета Програми: вирішення невідкладних питань організаційно-правового та інформаційного забезпечення, матеріально-технічного, медичного, соціально-побутового, культурного обслуговування малозабезпечених жителів громади; здійснення конкретних заходів, спрямованих на забезпечення прав на достойний життєвий рівень, надання адресної підтримки незахищеним верствам населення, забезпечення підтримки малозабезпечених сімей, надання якісних соціальних послуг.

Напрями та заходи Програми:

- Надання матеріальної допомоги.
- Надання інших пільг окремим категоріям громадян відповідно до законодавства.
- Фінансова підтримка громадських і благодійних організацій, що опікуються людьми з інвалідністю, ветеранками і ветеранами війни, праці та Збройних Сил України, іншими пільговими категоріями населення.

[Цільова соціальної програми «Молодь Ковельської територіальної громади» на 2024 рік](#) (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 21.12.2023 № 44/17).

Мета Програми:

- Формування активних соціальних і громадянських компетентностей.
- Здійснення заходів, спрямованих на утвердження патріотичної свідомості та активної громадянської позиції молоді, виховання у молоді почуття особистої та національної гідності, популяризація національної культури, волонтерського руху як форми залучення молоді до суспільно значущої діяльності.
- Підвищення привабливості громади для молоді.
- Облаштування сучасної молодіжної інфраструктури у громаді.
- Впровадження інноваційних методів та форм організації дозвілля молоді.
- Економічна конкурентоздатність молоді, інтеграція молоді у ринок праці, розвиток неформальної освіти, зайнятості молоді.
- Сприяння розвитку молодіжного підприємництва, самозайнятості.
- Підтримка вразливих груп молоді та ВПО, здійснення заходів, спрямованих на соціальне становлення і підтримку молоді з числа ВПО.

Виконання заходів Програми включає: тренерські послуги; транспортні послуги; оренда обладнання для проведення заходів; виготовлення сувенірної та поліграфічної продукції; послуги з видовищно-розважальної діяльності.

Програма надання одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку у Ковельській міській територіальній громаді на 2024 рік (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 21.12.2023 № 44/11).

Мета Програми: створення додаткових умов у Ковельській МТГ для соціальної адаптації, соціокультурного розвитку та матеріальної підтримки дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення ними 18-річного віку.

Соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей шкільного віку Ковельської міської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 21.12.2023 № 44/10).

Мета Програми: виконання Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (від 01.01.2009 № 375-VI). За рахунок коштів міського бюджету послуги з оздоровлення та відпочинку надаються дітям, зареєстрованим як ВПО.

Програма реалізації гранту «Підтримка Європейського Союзу у забезпеченні житлом внутрішньо переміщених осіб у Ковелі» на 2023–2024 роки (затверджена Рішенням Ковельської міської ради від 27.04.23 № 34/10, зі змінами від 30.05.23 № 35/3; від 23.08.23 № 39/6).

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

На реалізацію місцевих/регіональних програм у 2024 році Рішенням Ковельської міської ради був встановлений обсяг коштів, який пропонується залучити ([Додаток 7](#)). Відповідно до моніторингу виконання видатків місцевого бюджету станом на 01.05.2024, вбачається, що вищевказані програми виконуються ([інформація про стан виконання програм](#)).

Для забезпечення тимчасовим житлом ВПО, які зареєстровані на території громади, розпочато реалізацію інвестиційного проєкту «Реконструкція двоповерхової адміністративної будівлі та учбово-побутового корпусу під багатоквартирні житлові будинки на вулиці Драгоманова, 17 в місті Ковелі Волинської області» у межах Програми НЕФКО «Підтримка ЄС для нагальних потреб розміщення внутрішньо переміщених осіб в Україні», що фінансувалися Інвестиційною платформою сусідства Європейського Союзу (NIP). Обсяг залученого гранту — 1 860 000 євро.

Наразі реконструйовано два будинки, які облаштовано меблями та побутовою технікою. 12.03.2024 міська влада передала ключі від 24 квартир ВПО, які змушені були покинути свої домівки внаслідок війни.

На етапі впровадження також перебуває інвестиційний проєкт «Підтримка ЄС у забезпеченні житлом внутрішньо переміщених осіб у Ковелі» у межах фінансованої ЄС Програми дій «Житло для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та відновлення звільнених міст України», координацію та моніторинг якої забезпечує НЕФКО. Розпочато будівництво багатоквартирного будинку на вул. Володимира Кияна у Ковелі.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

Ковельська МТГ вживає заходи для соціальної підтримки і захисту населення, надання додаткових гарантій та пільг. Це, зокрема, ухвалення рішень, розпоряджень щодо надання певних видів пільг, допомог, затвердження положень і порядків, спрямованих на соціальну підтримку і захист населення.

Протягом 2023–2024 років Ковельська міська рада та її виконкомом ухвалили такі рішення:

- Рішення виконкому Ковельської міської ради «Про встановлення розміру плати для батьків за харчування дітей у закладах дошкільної освіти Ковельської територіальної громади у 2024 році» (від 11.01.2024 № 7). Встановлено безоплатне харчування у закладах дошкільної освіти для дітей з числа ВПО та дітей, що мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.
- Рішення виконкому Ковельської міської ради «Про організацію харчування дітей у закладах загальної середньої освіти у 2024 році» (від 11.01.2024 № 6). Встановлено безоплатне харчування у закладах загальної середньої освіти для дітей з числа ВПО та дітей, що мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.
- Порядок формування фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Ковельської міської територіальної громади (затверджений Рішенням Ковельської міської ради від 28.09.2023 № 41/10). Розроблений з метою впорядкування порядку формування на території Ковельської МТГ фонду житла, призначеного для тимчасового

проживання ВПО, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання ВПО.

- Рішення виконавчого комітету Ковельської міської ради від 11.03.2024 № 63 «Про видачу ордерів на вселення в житлові приміщення з фонду житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб».

Відповідно до цього Рішення, 24 ВПО видано ордери на вселення у житлові приміщення.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)